

عنوان مقاله:

بررسی مکانی درجه آسیب پذیری حوزه آبخیز با رویکرد اقلیمی (مطالعه موردی: حوزه آبخیز درودزن، استان فارس)

محل انتشار:

پژوهشنامه مدیریت حوزه آبخیز، دوره 14، شماره 28 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

فاطمه بیاتانی - *Watershed Engineering, Faculty of Agriculture and Natural Resources, Ardakan University*

مهدی حیات زاده - *Department of Natural Engineering, Faculty of Agriculture and Natural Resources, Ardakan University*

فرزانه فتوحی فیروزآباد - *Department of Natural Engineering, Faculty of Agriculture and Natural Resources, Ardakan University*

علی فتح زاده - *Department of Natural Engineering, Faculty of Agriculture and Natural Resources, Ardakan University*

ایوب کرمی - *Watershed Science and Engineering, Forough Fardad Knowledge base Company, Yazd Science and Technology Park*

خلاصه مقاله:

چکیده مبسوط مقدمه و هدف: بررسی مکانی درجه آسیب پذیری در جهت شناسایی مناطق آسیب پذیر و تصمیم گیری برای حفاظت از منابع طبیعی و دستیابی به توسعه پایدار گام مهمی است. لذا پژوهش حاضر با هدف بررسی مکانی درجه آسیب پذیری حوزه آبخیز سد درودزن در استان فارس با رویکرد اقلیمی انجام شد. مواد و روش ها: داده های اقلیمی ۹ ایستگاه کلیماتولوژی در بازه زمانی ۱۳۷۰-۱۳۹۹ مورد استفاده قرار گرفت. شاخص های تاثیرگذار بر آسیب پذیری حوزه آبخیز که شامل شاخص بارش فصل مرطوب، فصل خشک، دمای دوره سرد، دمای دوره گرم، حداکثر سرعت باد و ارتفاع از سطح دریا بودند استخراج گردید. پس از تعیین شاخص های مذکور، شاخص آسیب پذیری کلی (OVP) محاسبه شد. یافته ها: نتایج نشان داد شاخص فصل خشک به ترتیب در محدوده ۶۰/۴ تا ۶۶/۱۹ میلی متر برای ایستگاه های چمریز و امامزاده اسماعیل و شاخص فصل مرطوب به ترتیب در محدوده ۶۷/۷ تا ۵۳۸/۰۳ میلیمتر برای ایستگاه های اقلید و چمریز متغیر است. همچنین شاخص دوره سرد به ترتیب بین محدوده ۱/۷۷ تا ۲/۶۵ درجه سانتی گراد برای ایستگاه درودزن و زرقان و شاخص دوره گرم به ترتیب ۱/۵۲ تا ۲/۲۱ درجه سانتیگراد برای ایستگاه چمریز و زرقان به دست آمد. شاخص حداکثر سرعت باد به ترتیب بین محدوده ۸۰/۰ تا ۸۵/۰ کیلومتر بر ساعت برای ایستگاه های اقلید و درودزن محاسبه شد. ارتفاع از سطح دریا نیز بررسی شد. نتایج مبتنی بر تحلیل شاخص های اقلیمی نشان میدهد که شاخص آسیب پذیری کل در آبخیز سد درودزن بین ۲۵/۷ تا ۳۴/۲ قرار گرفته و در طبقه با درجه برگشت پذیر می باشد. نتیجه گیری: با توجه به نتایج به دست آمده و در نظر گرفتن پتانسیل خوب این حوزه آبخیز، نیاز به در نظر گرفتن اقدامات مدیریتی و پیش گیرانه در برابر تهدیدات خشک سالی و سیل ناشی از تغییرات اقلیمی و تغییرات انسانی حائز اهمیت است. با توجه به اینکه طبق استاندارد روش مذکور شاخص کمتر از ۴۰ در محدوده برگشت پذیر می باشد. لذا با توجه به قرارگیری شاخص آسیب پذیری محدوده مورد مطالعه با رویکرد اقلیمی در محدوده کمتر از ۴۰ می توان نتیجه گرفت که هر چند منطقه به ویژه در سال های اخیر دچار تغییرات زیادی شده است ولی با توجه به تغییرات جزئی شاخص های اقلیمی در بلندمدت این حوزه آبخیز هنوز تا مرزهای تاب آوری از جنبه های فیزیکی فاصله داشته و با اتخاذ الگوهای مدیریتی مناسب قابلیت برگشت به شرایط ایده آل را دارد. نتایج تحقیق، علاوه بر بیان اهمیت تاثیرات تغییر مولفه های اقلیمی، به کاربرد آنها در به کارگیری مدیریت صحیح و سازگار با تغییرات مولفه های اقلیمی در سیاست های آتی مدیریت حوزه آبخیز کمک شایانی خواهد کرد.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1882635>

